

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-06-

Nr. (14)-D8(E)-

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 11, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – SŽNSĮ projektas).

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos 2023 m. sausio 26 d. rašte Nr. S-263 „Dėl sanitarinių apsaugos zonų nustatymo“ nurodytą pavedimą Aplinkos ministerijai sudaryti darbo grupę, kuri koordinuotų ir užtikrintų 2023 m. sausio 19 d. Vyriausybės kanceliarijoje vykusio posėdžio dėl sanitarinės apsaugos zonų (toliau – SAZ) nustatymo protokole nurodytų priemonių įgyvendinimą, 2023 m. vasario 10 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. V-14 „Dėl darbo grupės pasiūlymams dėl sanitarinės apsaugos zonų reglamentavimo parengti sudarymo“ sudaryta darbo grupė (toliau – darbo grupė). Darbo grupės tikslas buvo iki 2023 m. balandžio 21 d. parengti pasiūlymus dėl galiojančio teisinio reguliavimo, reglamentuojančio SAZ, tobulinimo.

SŽNSĮ projektą parengti paskatinusios priežastys – SAZ nustatymo ir jų registravimo Nekilnojamojo turto registre nesklandumai, darbo grupės pasiūlymai siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir apibrėžtumo įgyvendinant Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą (toliau – SŽNSĮ).

SŽNSĮ projekto tikslai

Siekiant kompromiso problemoms dėl SAZ nustatymo ir įregistravimo Nekilnojamojo turto registre spręsti (visuomenė nepatenkinta ūkinę veiklą vykdančių įmonių keliama tarša (triukšmas, kvapai, dulkės, amoniakas), įmonės suinteresuotos tęsti veiklą daug neinvestuodamos (negalėdamos investuoti) ir atsižvelgus į darbo grupės pasiūlymus, parengtas SŽNSĮ projektas, kurio *tikslas* – *suderinti visuomenės ir ūkio subjektų interesus dėl visuomenės sveikatos saugos užtikrinimo, žemės naudojimo, ūkinės veiklos vykdymo galimybių nustatant SAZ.*

SŽNSĮ projekte sprendžiamos problemos

Vienas SŽNSĮ tikslų – visuomenės sveikatos sauga, todėl SAZ negali būti nustatomos ir registruojamos Nekilnojamojo turto registre teritorijose, kuriose objektai, kuriuos draudžiama statyti, planuoti ar įrengti SAZ, yra pastatyti ar įrengti, jų statyba pradėta ar statybą leidžiantys dokumentai išduoti ir (ar) šiuos objektus galima planuoti pagal teritorijų planavimo dokumentus, SAZ nustatymui reikalingas žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimas. SAZ teisinio reguliavimo išimtis nurodyta SŽNSĮ (įstatymo redakcija iki 2022 m. gruodžio 31 d.) 9 straipsnio 3 dalyje, kai SAZ nustatoma šioje dalyje nustatytais pagrindais (kai formuojant žemės sklypą (teritorijose, kuriose iki teritorijų planavimo dokumentų ar žemės valdos

projektų patvirtinimo nebuvo suformuoti žemės sklypai), SAZ, į kurią pateko šis žemės sklypas (jo dalis), formuojamoje nekilnojamojo daikto kadastro duomenų byloje nebuvo nurodyta ir (ar) įrašyta į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą) ar tais pačiais pagrindais pagal teisinį reguliavimą, galiojusį iki SŽNSĮ įsigaliojimo dienos (toliau – „klaidos taisymo“ pagrindai). Pagal galiojantį teisinį reguliavimą „klaidos taisymo“ pagrindais nustatytoje SAZ neliko draudimo statyti ar planuoti objektus, kuriuos draudžiama statyti ar planuoti kitose SAZ, todėl atsirado tikimybė, kad gyvenamosios teritorijos priartės prie taršių objektų. Veiklą vykdančias asmenys šiose teritorijose turi užtikrinti, kad žmogaus sveikatai kenksminga aplinkos tarša neviršytų ribinių užterštumo (ar kitokių) verčių, nors tai užtikrinti dažnai nėra techninių ir (ar) finansinių galimybių.

Siūlomos priemonės:

- įtvirtinti, kad „klaidos taisymo“ pagrindais nustatant SAZ poveikio visuomenės sveikatai vertinimo būdu (įgyvendinant SŽNSĮ 51 straipsnio 3 dalies nuostatas), būtų taikoma iki 2022 m. gruodžio 31 d. galiojusi teisinio reguliavimo išimtis, leidžianti nustatyti SAZ susiformavusioje gyvenamojoje aplinkoje;

- nustatyti, kad „klaidos taisymo“ pagrindais nustatytoje SAZ būtų taikoma tokia didžiausia leidžiama kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore, kokia galiojo konkrečios SAZ įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą ar įregistravimo Nekilnojamojo turto registre dieną;

- atsižvelgus į galimą riziką, mažinti sąrašą ūkinių veiklų, dėl kurių turi būti nustatyta SAZ;

- numatyti efektyvesnius ir su kitais įstatymais suderintus būdus, kaip užtikrinti tinkamą visuomenės informavimą apie nustatytas SŽNSĮ nurodytas teritorijas, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, įtvirtinti prievolę veiklos vykdytojams informuoti suinteresuotus asmenis apie SAZ nustatymą „klaidos taisymo“ pagrindais (be žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio sutikimo);

- siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir apibrėžtumo, patikslinti kai kurias SŽNSĮ nuostatas jas suderinant.

Priemonių sąnaudos

Įgyvendinant SŽNSĮ projektą, valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų nereikės.

Nauda visuomenei

Įgyvendinus SŽNSĮ projektą, teisinis reguliavimas aiškiau reglamentuos SAZ nustatymą „klaidos taisymo“ pagrindais, visuomenės informavimą apie šias nustatytas SAZ, bus ištaisytos keičiamo įstatymo (SŽNSĮ) spragos, patikslintas SAZ teisinis reguliavimas taps aiškesnis ir nuoseklesnis, sudarys palankesnes sąlygas verslui (bus pratęsta SAZ nustatymo išimtis gyvenamojoje aplinkoje, galiojusi iki 2022 m. gruodžio 31 d., veiklos vykdytojai turės galimybę neatsisakyti lūkesčių ir prisitaikyti prie pasikeitusių reikalavimų).

Nutarimo projektas neprieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, Europos Sąjungos teisės reikalavimams, neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų. SŽNSĮ projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Priėmus SŽNSĮ projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma, naujų teisės aktų priimti nereikės, reikės pakeisti aiškinamajame rašte išvardytus teisės aktus.

SŽNSĮ projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. SŽNSĮ projekte nėra naujų sąvokų.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, SŽNSĮ projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

SŽNSĮ projektas ūkio subjektams papildomos finansinės naštos nesukels.

SŽNSĮ projektas neturi įtakos korupcijai.

SŽNSĮ projektas paskelbtas ir pateiktas derinti Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos registravimo posistemėje TAIS (23-6065, 23-6066) Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos, Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai prie Sveikatos apsaugos ministerijos, VĮ Registrų centrui, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijai, Lietuvos paukštininkystės asociacijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams, Lietuvos kiaulių augintojų asociacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos grūdų perdirbėjų ir prekybininkų asociacijai.

Pastabas ir pasiūlymus pateikė vandentvarkos asociacija „Vandens jėga“, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos paukštininkystės asociacija, VĮ Registrų centras, AB „ORLEN Lietuva“, Lietuvos žaliasis aljansas, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Teisingumo ministerija.

Sveikatos apsaugos ministerija su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacija, Susisiekimo ministerija, Vidaus reikalų ministerija nurodė, kad pastabų ir pasiūlymų neturi, kitos institucijos išvadų SŽNSĮ projektui nepateikė.

Įvertinus VĮ Registrų centro, Lietuvos paukštininkystės asociacijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus, SŽNSĮ projektas atitinkamai pakoreguotas: siūloma SŽNSĮ 8 straipsnį papildyti nauja dalimi dėl Nekilnojamojo turto registre įregistruoto žemės sklypo registro įrašo, pakoreguotas siūlymas dėl suinteresuotų asmenų informavimo apie „klaidos taisymo“ pagrindais nustatytas SAZ, atsisakyta skelbimų spausdinimo laikraščiuose, ištaisyti redakciniai netikslumai, papildytas aiškinamasis raštas, parengta ir suderinta su Ekonomikos ir inovacijų ministerija Teisės aktu sukeliama arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita.

Argumentai dėl SŽNSĮ projektui pateiktų pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, pateikti derinimo pažymoje.

SŽNSĮ projektą parengė Aplinkos ministerijos Žemės ir teritorijų planavimo politikos grupė (grupės vyresnioji patarėja, vykdanči grupės vadovo funkcijas Algė Staniūnaitė-Tonkich, tel. 8 695 17731, el. p. alge.staniunaite-tonkich@am.lt, patarėja Rūta Brazdžiūnienė, tel. 8 616 55061, el. p. ruta.brazdziuniene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 11, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas, 12 lapų.

2. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 11, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto lyginamasis variantas, 23 lapai.

3. Aiškinamasis raštas, 13 lapų.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.

5. Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 7, 8, 11, 51, 53, 140, 141 straipsnių, 2 ir 4 priedų pakeitimo ir 142 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto antikorupecinio vertinimo pažyma, 5 lapai.

6. Aplinkos ministro 2023 m. vasario 10 d. įsakymas Nr. V-14 „Dėl darbo grupės pasiūlymams dėl sanitarinės apsaugos zonų reglamentavimo parengti sudarymo“, 2 lapai.

7. Aplinkos ministro 2023 m. kovo 7 d. įsakymas Nr. V-26 „Dėl aplinkos ministro 2023 m. vasario 10 d. įsakymo Nr. V-14 „Dėl darbo grupės pasiūlymams dėl sanitarinės apsaugos zonų reglamentavimo parengti sudarymo“ pakeitimo“, 2 lapai.

8. Derinimo pažyma, 12 lapų.

9. Teisės aktu sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita, 26 lapai.

10. Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo pinigine išraiška skaičiuoklė, 18 lapų.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

R. Brazdžiūnienė, +370 616 55061, el. p. ruta.brazdziuniene@am.lt